

De Fynske Alper

For 17.000 år siden bevægende en istunge sig fra Østersøen op gennem bæltene og skabte det oversvømmede istidslandskab, som i dag karakteriserer Det Sydfynske Øhav, hvor kun de højeste bakker stikker op over vandet. Kanten af istungen efterlod det bakkede landskab og dybe dale kendt som De Fynske Alper, der strækker sig fra området nord for Faaborg og mod øst. Her er jorden sandet og derfor ikke særlig egnet til landbrug, hvilket har givet plads til skove, overdrev, moser, søer og vandløb. Her findes mange forskellige planter og dyr, som f.eks. klatrende lærkespore og den sjældne hasselmus. Hasselmusen er den eneste danske repræsentant fra syvsovernes familie. Den er nataktiv, trælevende og holder til i krat og skovbryn. I Danmark sover hasselmusen vintersøvn fra oktober til maj.

Faaborg

Købstaden ligger ved bredden af Det Sydfynske Øhav. Fra havnen sejler færger til ikke færre end 4 øer: Ærø, Lyø, Avernakø og Bjørnø. Byens omfartsvej, som stien krydser, løber mellem by og naturområdet »Sundet«, der engang var en havbugt. Fra

1940-46 blev den tørlagt, og i år 2000 blev den så atter sat under vand og er nu en stor fuglerig ferskvandssø.

Vestergades byport er det eneste minde om byens middelalderlige befæstning. Det 31 m høje, markante klokke-tårn er fra 1450.

Faaborg ligger i et kulturelt/kulturhistorisk rigt hjørne af Danmark og charmerer med sine mange gamle huse og købmandsgårde der ligger i krogede gader. Der bor ca. 7.500 mennesker i byen.

Klokketårnet i Faaborg

Kolofon

Udgiver: Faaborg-Midtfyn Kommune i samarbejde med Geopark Det Sydfynske Øhav
Redaktion/tekst: Naturturisme I/S, Erik Møller Nielsen og Naturbureauet
Fotograf: Erik Møller Nielsen, Claes Bech-Poulsen, Sven Storm, Uffe Johansen, Cees van Roeden, Naturturisme I/S, Faaborg Turistbureau, Falsled Kro
Forsidefoto: Sundbækkerne
Kortgrundlag: Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ©
Layout/tryk: tryk team svendborg a/s nov. 2020

Færdsel og ophold på stien

Øhavsstien er lavet for vandrere og er markeret med afmærkningspæle hele vejen. På din tur beder vi dig vise hensyn og overholde nedenstående.

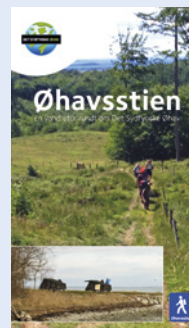
- Hele stien er åben for færdsel fra klokken 6 morgen til solnedgang.
- Hunde skal føres i snor.
- Færdsel er på privat ejendom. Tag hensyn til ejerne, vær hensynsfuld, og smid ikke affald.
- Teltovernatning skal foregå på lejr- eller campingpladser eller andre steder, hvis ejeren giver lov.
- I tilfælde af jagt kan stien være lukket, men du vil på stedet blive informeret om en alternativ rute.

Kaffepletter

For at give dig flere muligheder for at nyde din medbragte mad eller kaffe, er der lavet 10 kaffepletter langs Øhavsstien. Kaffepletterne er smukt placerede opholdspladser, hvor du også får information om lokalområdet samt inspiration til leg med børn og børnebørn. Kaffepletterne er markeret på kortet, derudover findes flere opholdspladser langs Øhavsstien.

Guidebog over Øhavsstien

Der er udgivet en guidebog over Øhavsstien, der indeholder detaljerede turbeskrivelser, en præsentation af natur- og kulturværdierne i Det Sydfynske Øhav, samt praktiske informationer om bl.a. overnatnings- og indkøbsmuligheder. Guidebogen findes på dansk, tysk og engelsk – og kan købes på de lokale turistbureauer og hos boghandlere.

Transport

Du kan komme rundt på Sydfyn med FynBus som har flere ruter i området. Se køreplaner på www.fynbus.dk eller kontakt FynBus på tlf. 6311 2200.

Vil du vide mere

Faaborg Turistbureau, www.visitfaaborg.dk
Tlf. 7253 1818 – information om overnatning mv.

Øhavsmuseet, www.ohavsmuseet.dk - Tlf. 6361 2000
– information om Faaborg og områdets historie.

Find en shelter – www.bookenshelter.dk
Book i forvejen, og vær sikker på ly for natten.

Øhavsstien

Faldsled - Faaborg - Fjællebroen

39 km

Kort 1

– dage i blåt og grønt

Trebjerg

Øhavsstien fra Faldsled over Faaborg til Fjællebroen – ca. 39 km

På denne del af stien oplever du Fyns frodige landbrugslandskab, og de mægtige bakker og dale isen efterlod ved De Fynske Alper. En afstikker fører til Faaborg, og hovedstien går gennem det kuperede terræn ud til kysten, med spektakulære udsigter ud over Det Sydfynske Øhav undervejs. Folderen beskriver med udgangspunkt i Faldsled nogle af de seværdige oplevelser undervejs.

En oplevelse for vandrere

Øhavsstien er en 220 km lang sti, som omkranser Det Sydfynske Øhav. Stien går fra Faldsled på Sydvestfyn til Lundeberg på Østfyn. Fra Lohals til Rudkøbing på Langeland og videre fra Marstal til Søby på Ærø.

Oversigt over Øhavsstiens forløb med angivelse af de 7 folderkort, som er udgivet

1 Faldsled – bonde- og skipperby

Den meget smukke og bevaringsværdige landsby opstod som en »rydningsby« i det ellers skovklædte kystområde. Kun få gårde blev siden flyttet ud fra byen og de 9 gårde i Faldsled er større og mere fornemme end i en almindelig landsby. Det skyldes især at beboerne også drev fragtfart. Også den meget velholdte og landskendte kro er værd at standse op og nyde.

Faldsled Kro

2 Steensgaard

Steensgaard blev bygget midt i 1500-tallet. Historien siger, at ejeren Otto Emmiksen med tilnavnet »Den onde« i 1594 blev dræbt med et øksehug i hovedet, og at det var hans hustru, der havde betalt et par af gårdens folk for at slå ham ihjel. Gården blev i 1798 en del af grevskabet Brahesminde, der i 1928 overgik til fri ejendom. I starten af 1900-tallet blev hovedbygningen restaureret ved arkitekt Aage Mathiesen.

Østrupgård – Fyns ældste beboede hus

3 Jernbane i damp og royal røgelse

500 m inde i skoven krydser stien den gamle jernbane der gik fra Odense til Nørre Broby, Håstrup, Steensgaard og Faaborg. Frederik 8. og Dronning Louise klippede snoren i 1905. 4 damplokomotiver, godsvogne og passagervogne kørte deres sidste tur i 1954.

4 Med heste og stude ad hulvejen

Hvor stien drejer fra Håstrupvej til venstre løber en gammel hulvej, hvor bondens vogn og dyr efterhånden skar sig ned, så vejen nu løber en meter under terrænet. Gamle hvidtjørn gav læ for bønder, stude og heste.

5 Fyns tredjehøjeste bjerg

128 m over havet har du fra Trebjerg en flot udsigt over landskabet, og ikke mindst øerne i Helnæsbugten. 600 m nordligere, ved den offentlige vej, ligger Dronningeudsigten, hvor Margrethe 2., for få år siden gjorde holdt. En nordmand »besteg« dette bjerg og skrev siden hen: »Hvem behøver lykkepiller så længe Trebjerg findes? Sådanne fjeldtoppe burde kunne fås på recept!« Efter Trebjerg går stien ad en gammel kirstesti, som Østrupgårds folk brugte når de skulle til gudstjeneste i Håstrup kirke.

Svanninge Bakker

6 Fyns ældste beboede hus

En stor bindingsværksbygning med et kolossalt stråtag er laden til herregården Østrupgård. Længerne er blandt de største stråtækte bindingsværksgårde i Norden, og det to etager stensatte, hvidkalkede kampestenshus er bygget helt tilbage i 1300-tallet som en tilflugtsborg, beskyttet bag voldgrave. Der er Fyns ældste, beboede hus og et af de få bevarede borghuse i Danmark.

7 Svanninge Bakker

Det bakkede område øst for Svanninge er et af Fyns mest besøgte naturområder. Den besøgende kan opleve åbent græsland, kilder og kær, og varierede løv- og nåleskove. Fra højdedragene er der kig ud over Det Sydfynske Øhav og Helnæsbugten. I Svanninge Bakker har kunstmalerne »Fynboerne« fundet mange af deres motiver omkring 1900. Nogle af billederne kan ses på Faaborg Museum for Fynsk Malerkunst. Svanninge Bakker, Nørremarken, Sollerup Skov og Svanninge Bjerge danner et af Fyns største naturområder på i alt ca. 11 km². Et omfattende system af grusveje og stier gør området tilgængeligt for ryttere, vandrere og cyklister. Se: www.naturstyrelsen.dk

Holstenshuus

8 Svanninge Bjerge

Svanninge Bjerge er et skov og naturområde på ca. 600 ha. Området ejes af Bikubenfonden, der lægger stor vægt på udvikling af natur og gode naturoplevelser for publikum. Øhavsstien fører dig op over Lerbjerg, der med sine 126 m over havet er Fyns fjerde højeste punkt og det højeste sted på Øhavsstien. Herfra er der et godt kig over en stor del af Bjergene og over Det Sydfynske Øhav. Vil du vandre mere i området, er der 7 spændende vandruter, der byder på mange forskellige oplevelser. I Svanninge Bjerge kommer du også tæt på kvæget »Welsh Black« der græsser på store områder inde i skoven.

9 Afstikker til sund og by

Hvor stien går fra mod Faaborg, kan du opleve den mosetype, der hedder »ekstremfattigkær«. Det er en sjælden naturtype på Fyn og den kan opleves fra den plankesti, der fører gennem området. Umiddelbart før Faaborg går stien forbi »Sundet« – læs afsnittet »Faaborg«. Her raster og yngler mange fugle i søen.

10 De gamle grænser

I området findes mange stendiger. Digerne markerer både sognegrænser og ejerlavsgrenser. Nogle ejerlavsgrenser er den ældste opdeling af landet og kan føres mere end 2.500 år tilbage til jernalderen. Da nomadesamfundet ophørte, havde de enkelte landsbyer nu brug for at markere deres leve- og ressourceområde. Udover en spændende historie rummer stendigerne også vigtige fristeder for dyr og planter. Her vokser tit specielle tørketålende planter og mange padder overvintrer i digerne.

11 Norden – genopbyggede gårde

Den lille samling huse, Norden, er opkaldt efter sin placering nordligst i Diernæs sogn. Som alle andre steder blev gårdene i landsbyen flyttet ud, og hver bonde genopførte sin gård og markerede sin ejendoms grænser med levende hegn.

12 Diernæs – stor by på bredt næs

Det betyder navnet »Diernæs«. Da havniveauet var højere, lå her et næs ud til havet. I selve byen ligger et stort kampestenshus med højt stråtag. Det var aftægts- og byens fattige og bygget af baronen fra Holstenshuus. Gårde og huse i Diernæs hørte under godset og beboerne arbejdede for baronen. Han kvitterede ved at hjælpe sognets gamle og fattige.

13 Holstenshuus med Gammel Dyrehave

Ved foden af De Fynske Alper ligger en af Danmarks yngste herregårdsbygninger, Holstenshuus, opført 1908 efter en brand. I og omkring den kampestens indhegnede dyrehave ligger flere højdepunkter. Et af dem er navngivet efter kong Frederik 7., der i 1861 besteg den høj, der samme dag fik navnet »Kongenshøj«. På toppen står et stort kampestenstårn med udvendig vindeltrappe.

Nakkebølle Sø

14 Åstrup – dit hjem fundet ved spil

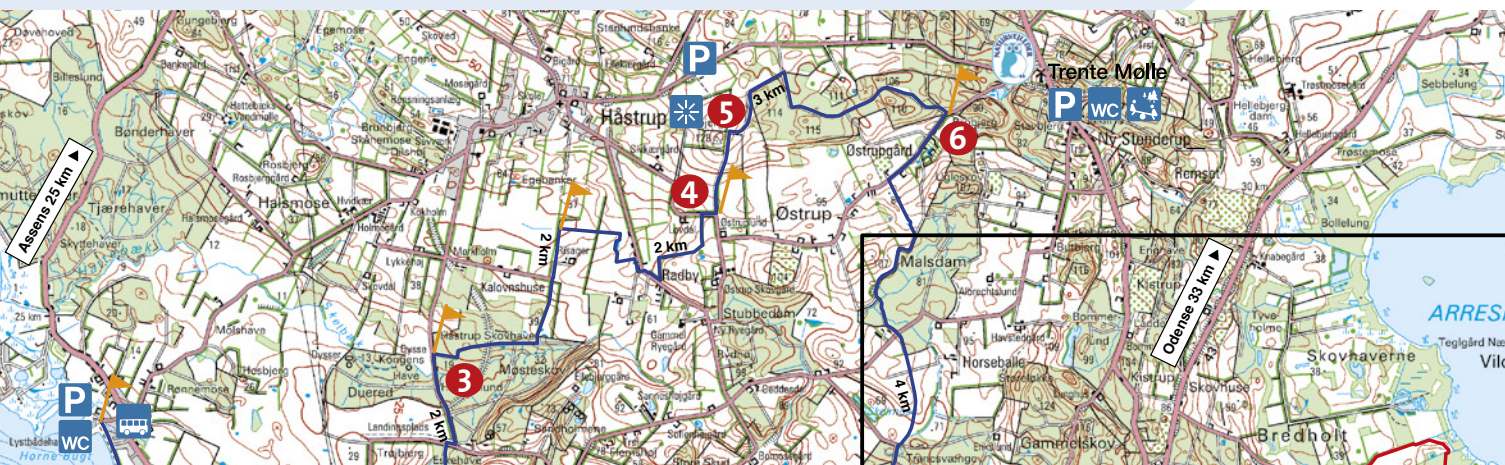
Åstrup skæres igennem af støj og tæt trafik fra landevejen mellem Svendborg og Faaborg. I 1822 flyttede gårdene fra landsbyen ud på markerne. De mange spredte jordlodder blev samlet i større blokke, og hvem der fik hvilken jord blev afgjort ved lodtrækning af »et umyndigt barn, ikke over 6 år gammel, hvis øjne desuden med et klæde er tilbundne«. De fleste gårde i Åstrup blev flyttet ud syd for landsbyen.

15 Nakkebølle Sø og Sanatorium

Markerne syd for godset Nakkebølle var oprindeligt en del af fjorden. Godt en halv km², blev i årene fra 1866-1870 afvandet og opdyrket. I 2003 blev her skabt en sø, der er en af Fyns største. Søen tilbageholder landbrugets overskudsgødning fra at løbe ud i havet og forbedrer vandkvaliteten i Øhavet. Der er mange fugle i den nye sø. Ved Nakkebølle Fjord ligger et af de sanatorier, der i begyndelsen af 1900-tallet blev opført nær kysten flere steder i Danmark. Sol, varme og hvile i den friske luft mente man kunne helbrede infektionssygdommen tuberkulose.

16 Udsikningsstedet Fjællebroen

Fjællebroen er anlagt som udsikningssted i 1764 af godset Rødkildes ejer. Godserne måtte handle udenom købstædernes eneret, og færdsel over vand var lettere end over land. Omkring udsikningsbroen voksede en skipper- og fiskerby frem fra midten af 1800-tallet. Der blev udskebet tømmer fra de nærliggende skove, og stedet havde et lille toldsted, motorfabrik, bådbyggeri, kro og bageri. I dag er havnen en stor lystbådehavn og kroen er stadig et besøg værd på grund af sin oprindelige indretning.

Øhavsstien

2 km Afstandsmarkering

Seværdigheder

Udsigtspunkt

Turistinformation

Parkering

Toilet

Bymuseum

Bus stop

Naturlegeplads

Kaffeplet, se omtale på modsatte side

Særskilt folder udgivet

Naturskole/Naturvejleder

- P-pladser:**
- Fiskerstræde 13, Falsled, 5642 Millinge
 - Stenlund 15, Haastrup, 5600 Faaborg
 - Trentevej 5C, 5672 Broby
 - Odensevej 173, 5600 Faaborg
 - Sundager 39, 5600 Faaborg
 - Chr. D. IX's Vej, 5600 Faaborg
 - Slotsalleen 5, 5600 Faaborg
 - Sanatorievej 32, 5600 Faaborg

